

Mustafa YENEROĞLU
İstanbul Milletvekili

26551

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın İçişleri Bakanı Sayın Ali YERLİKAYA tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 28.03.2025

Mustafa YENEROĞLU
İstanbul Milletvekili

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun tutuklanmasının ardından başta İstanbul Saraçhane'deki olmak üzere ülke genelinde gerçekleştirilen toplantı ve gösteri yürüyüşlerine yönelik polis müdahaleleri, demokratik hukuk devleti ilkelerine bütünüyle aykırıdır. Kamuoyuna yansıyan görüntülerde, güvenlik güçlerinin anayasal hakkını kullanan vatandaşlara yönelik olarak plastik mermi, biber gazı, tazyikli su, darp, tekme ve yumruk gibi yöntemlerle orantısız güç kullandığı açıkça görülmektedir.

Anayasa'nın 34'üncü maddesine göre herkes önceden izin almaksızın barışçıl biçimde toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkına sahiptir. Aynı şekilde Türkiye'nin taraf olduğu Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 11'inci maddesi de herkesin barışçıl biçimde toplantı ve gösteri yürüyüşü yapma hakkını güvence altına almaktadır. Ancak son dönemde başta İstanbul olmak üzere birçok ilimizde yapılan barışçıl gösterilere yapılan sert müdahaleler sırasında kolluk kuvvetlerinin orantısız güç kullanımı, kötü muamele ve hatta işkence boyutuna varan uygulamaları hukuk devleti ilkesi ile bağdaşmamaktadır. Kolluk güçlerinin, barışçıl bir şekilde anayasal haklarını kullanan vatandaşlara yönelik kötü muamelede bulunması ve ciddi işkence iddiaları demokratik bir toplumda kabul edilemez bir durumdur.

Toplumsal olaylara müdahaleler sırasında vatandaşlara yönelik fiziksel şiddet, ters kelepçeleme, yerlerde sürüklenme, biber gazının doğrudan yüze sıkılması gibi fiiller hem Anayasa'nın 17'nci maddesinde hem de Türk Ceza Kanunu'nun 94 ve 95'inci maddelerinde belirtilen işkence ve kötü muamele yasağına açıkça aykırıdır.

Kolluk kuvvetlerinin hukuka aykırı müdahaleleri vatandaşlarımızın anayasal haklarını kullanmalarını fiilen imkânsız hale getirmektedir. Bu çerçevede, vatandaşlara yönelik kötü muamele iddialarının etkili biçimde soruşturulup soruşturulmadığı, sorumlular hakkında adli ve idari işlem yapılıp yapılmadığı, güvenlik güçlerinin eğitim süreçleri ile denetim mekanizmalarının yeterliliği kamuoyunun haklı merak konusudur.

26551

Mustafa YENEROĞLU
İstanbul Milletvekili

Bu bağlamda;

1. Başta İstanbul Saraçhane'deki gösteriler olmak üzere son dönemde ülke genelinde gerçekleştirilen toplantı ve gösteri yürüyüşlerine yönelik polis müdahaleleri ile ilgili İçişleri Bakanlığı tarafından herhangi bir inceleme veya soruşturma başlatılmış mıdır? Başlatılmışsa, bu inceleme ve soruşturmalar hangi aşamadır?
2. Orantısız güç kullandığı veya kötü muamele ve işkence yaptığı tespit edilen kolluk kuvvetlerinden kaç kişi hakkında disiplin soruşturması açılmış ve kaç kişi görevden uzaklaştırılmıştır?
3. Gösterilere müdahaleler sırasında, herhangi bir suça karışmamış, yalnızca anayasal hakkını kullanan vatandaşlara yönelik kötü muamelede bulunan polisler hakkında adli soruşturma başlatılmış mıdır?
4. Bakanlığınız, toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkının korunması adına, kolluk kuvvetlerinin güç kullanımına ve işkence yasağına ilişkin belirli bir eğitim veya standart uygulamakta mıdır? Bu tür olayların önüne geçmek adına ne tür önlemler alınmaktadır?
5. Müdahaleler sırasında plastik mermi, biber gazı, tazyikli su gibi yöntemlerin kullanımında orantılılık ilkesine neden uyulmamıştır? Bu araçların kullanımına ilişkin denetim ve yetki mekanizması nasıl işlemektedir?
6. Müdahaleler sırasında güvenlik güçleri tarafından kullanıldığı değerlendirilen FN-303 tipi silahlar, Emniyet Genel Müdürlüğü veya Jandarma Genel Komutanlığı envanterinde bulunmakta mıdır?
7. FN-303 silahları, hangi mühimmatlarla kullanılmaktadır? Bu mühimmatlar arasında plastik mermi, biber gazı kapsülleri veya başka türde etkisiz hale getirici mühimmat bulunmakta mıdır?
8. Müdahalelerde güvenlik güçleri tarafından kötü muameleye maruz kalan göstericilerden kaçısı hakkında işlem yapılmıştır? Bu göstericilere yönelik gözaltı ve yargılama süreçleri hangi aşamadır?
9. Gösterilere müdahaleler sırasında güvenlik güçleri tarafından gazetecilere yönelik engelleme, darp, gözaltı veya ekipmanlarına el koyma gibi uygulamalar niçin gerçekleştirilmiştir? Basın mensuplarına yönelik müdahaleler hakkında herhangi bir soruşturma açılmış mıdır?
10. Gösterilere müdahaleler sırasında Emniyet veya Jandarma personelinin kimlik numaralarını veya rütbe işaretlerini kapattığı ya da gizlediğine dair iddialar hakkında Bakanlığınız bir inceleme yapmış mıdır? Kimliklerini gizleyen kolluk görevlileri hakkında herhangi bir işlem başlatılmış mıdır?
11. İçişleri Bakanı olarak, başta İstanbul Saraçhane'deki polis müdahalesi olmak üzere orantısız güç kullanılması ve gözaltında kötü muamele ve taciz vakaları ile ilgili kamuoyuna açıklama yapmayı düşünüyor musunuz?